UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

In Digestvm Vetvs

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

De iure dotium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95938

Visual Library

¶ De iure dotium. Rubrica.

DOtis cauſa. Dos daṫ eo animo vt ſemꝑ apud maritū ſit. h.d. iſta lex. Et aduerte, q̄ cōct⁹ dotis eſt d̄ iure gētiū, videbitis i.l. eas. ſ. d̄ cap. dimi. An aūt ipm matrimoniū dicaṫ de iure gentiū vel ciuili, no. p gl. inſti. de iure natu. gen. ꝛ ciuili. in prin. ſuper verbo, coniugatio. et. ſ. de inſti. ꝛ iure. l. ius ciuile ꝛc. qd̄ no. bene.

REipublice. No. ibi tex. ꝑpter quas nubere poſſint. nā iſte tex. facit ad q. vtrū mulier ſecūdo nubēs habeat bñficiū in dote exigēda a primo viro: ꝛ videtur ꝙ non: q̄ ceſſat ratio iſti⁹. l. q̄ dicit, ꝑpter quas nubere poſſint, cū ipſa ſit maritata. Ad idē. ī. ſolu. ma. l. j. Sed Jaco. de are. determinat contrarium per caſum. l. nupta. ī. ſolu. mat. et. l. j. vbi etiā ipſe querit vtrum mulier ſterilis habeat beneficium in dote: de quo dic ibi per eum. ꝛ bene.

a ¶ Dos. add̄ do. Jaſ. may. inſti. de act. §. fuerat. nu. 111.
b ¶ Cōſummatū. adde Frā. are. i. l. clā. §. q ad nūdinas. d̄ acq. poſ. ꝛ in. l. q rome. §. ī inſulā. de v. ob. circa ſi. et in. l. iij. C. d̄ ſer. fu. ꝛ Par. d̄ put. ī trac. de ſynd. in ver. tu q vadis. et remiſſiōes quas dedi ad Fracis. Are. in. d. §. q ad nundinas. in apoſtil.
c ¶ Profectitia. Vide do. Jaſ. May. in ſti. de ac. in. §. fuerat. numero. 124.

DOtis appellatio. Hic dicit ꝙ vbi non eſt matrimoniū, nō eſt dos[a], ſ ʒ quaſi dos, puta dos putatiua. Sed an mulier habeat priuilegium ſicut pro dote vera: dic quod ſic vt no. per glo. in. l. aſſiduis. C. qui pot. in pig. hab. ꝛ ibi per Cyn. in. vi. q. ꝛ ꝙ no. per gl. ī. ſo. ma. l. ſi cū dotem. §. ſi. ī. de priui. cred. l. iij. quod videbitis. ī. e. l. ſi ſponſa. ꝛ. l. ſi. ego. §. dotis. quicquid no. p gl. C. qui pot. ī pig. ha. l. eos. ¶ Ex lec. anti. ¶ No. ꝙ vbi non cadit nomen matrimonij, ibi non cadit nomen dotis: ſicut tamē licita dos minuitur ꝑpṫ impenſas, ita illicita, vt. ſ. ti. j. l. dote propter illici. facit. ſ. ti. j. l. inceſte. C. de condi. ob cau. l. j.

SI proprietati. Augmentū dotis d̄r eadem dos, nō noua dos. adde ꝙ no. ī. de pac. do iter. §. cū iter. ꝛ. C. de do. āte nup. l. j. ꝛ i Spec. de do. inter vir. formatio. ver. qd ſi vir. ꝛ facit ad le. ſ. de pig. act. l. ſi cōuenerit. §. ſi nuda. ¶ No. arg. ꝙ ſi aliquis eſt accuſatus de vulnere, ex quo pendēte iudicio ſequiṫ mors, ꝙ poſſit ꝯdemnari ex eadem iſtātia de morte. Richard. diſputando dixit hoc verū, ſi eſt actū de vulnere tāq̄ mortifero, ſec⁹ ſi ſimpliciter: ꝛ in hoc reſidet hic Cyn. Jac. de are. tangit in. l. damnū. §. ſabini. d̄ dam. infert. breuiter qn̄ ꝓceditur ex forma ſtatuti, qd̄ d̄t, ſi quis occiderit: hoc nō eſt verum, q̄ ſtatutum requirit factum conſummatū[b], ꝛ ī actu exercito. ꝛ ideo nō poteſt interpretari ratione ſpei de futuro: ꝛ dic vt. l. ſi vulnerato. ſ. ad. l. aquil.

PRofectitia. No. ex hac. l. duo. Primo ꝙ ſicut dicitur ꝓfectitiū peculium illud ꝙ q̄rit fili⁹ ex re patris vl̄ ei⁹ ꝯtēplatiōe. vt. l. cū oportet. C. d̄ bo. que lib. ita dicit dos profectitia, que ꝓficiſcitur de bonis patris vel eius cōtemplatione data, vt hic, facit. l. ſed ſi plures. in arrogato. ī. de vul. ꝛ pup. ¶ Secundo no. tex. notabilem ꝛ perpetuo menti tenendum in verſicu. ſed ꝛ ſi proponas, qd̄ patre abſente vel ab hoſtib⁹ capto dos ꝯſtituiṫ officio iudicis, facit qd̄ videbitis. ī. e. ti. in. l. quoties. Sed cōtra princ. iſtius legis in ver. quid ꝛ ſi quis, facit. ī. e. ſi qs certā. Secundo ibi ille qui donabat pecuniam donauit patri cōtemplatione filie, ideo dicitur dos aduentitia, vt ibi: hic autē ille qui dedit dotē ꝓ filia, volebat donare ipſi patri: vñ ideoq̄ dos eſt profectitia, ꝛ ita loquiṫ hic.

Si pater. Jſtum. §. declara vt in glo. ꝛ primā opinionem gloſſ. videtur tenere Azo. C. eo. in prima col.

Si pater non quaſi. No. ex hoc. §. ꝙ pro dote dāda poteſt dari fideiuſſor vt hic ꝛ. ī. eo. l. dotē. licet ſec⁹ ſit ꝓ dote reſtituēda, vt. C. ne fideiuſ. dot. dē. l. j. ¶ Secūdo no. quod pro dote dāda poſſunt duo rei ꝯſtitui. gl. format duas q̄ſtiones. ꝛ nō ſoluit ī d. l. ij. C. ne fid. do. den. tex. eſt quod ſic in. l. ſi. C. de dote cau. non nu. ibi dum dicit omnium que perſone ꝛc. ꝛ in auth. de nup. l. ſi quis autem. col. iiij.

Si filiuſfami. No. text. ibi quaten⁹ auus eſſet dotatur⁹ ꝛc. ꝛ ſic videṫ hic caſus ꝙ auus cogitur dotare neptē. ad idem in. l. dotem dedit. ī. de col. bo. dixi. ſ. ti. j. l. qui liberos.

Si quis certam. Jſtum. §. intellige vt dixi modo ſupra eadem. l. verſi. quis ꝛ ſi quis.

☞ Dos profectitia vere que dicatur.

Si pater pro filia. Jn glo. que incipit, ſed quero ī ſi. opi. Jo. vr̄ tenere gl. ī. ſol. mat. l. ij. poſt prin. ꝛ eā ibi tenet Dy. ipſam etiam tenet Cy. C. eo. l. auia. probatur ratione. Cum enim actio q̄ eſt communis patris ꝛ filie efficiatur propria mulieris poſt emācipationem poſtea ſecuturam, vt. C. de rei vxo. ac. §. videam⁹, ergo multo magis ab initio debet eſſe ipſi⁹ mulieris, argu. C. de vſur. l. acceptam.

¶ Ex lec. anti. ¶ Dos profectitia differt in multis ab aduētitia: ꝛ ideo hic declaratur que ſit dos profectitia[c], ꝛ que aduentitia, ꝛ dic vt no. Cy. C. eo. auia. in prin. ¶ No. ꝙ dos † d̄r profectitia vide, que ab aſcēdente qui hʒ in poteſtate proficiſcitur vere vel interpretatiue. ¶ No. ī ver. ſed ꝛ ſi. quod vbi pater eſt impeditus, iudex poteſt cōſtituere dotem, ꝛ ſupplere defectū patris. ꝛ facit quod no. Juli. C. de bo. que lib. l. cum nō ſolum. §. neceſſitatem.

Si pater repud. Jn tex. ibi, Julianus ait. ꝛ bene: quia repudiatio non affert titulum dotis. Repudiatio enim eſt quedam priuatio, non titulus.

Si pater non quaſi. No. ꝙ non ſufficit ꝙ pater dotem ſoluat, ſed quod ſoluat vt pr̄ ad hoc vt dicaṫ ꝓfectitia: ꝛ not. dari in dotem expromiſſorem ꝛ fideiſſorē. Jtem no. ꝙ actus debet denominari a principali, non a fideiuſſore.

Si pater pro filia. Jn glo. ſed quero. opinio Jo. an. eſt vera: q̄ ꝑ emancipationem conſolidatur actio dotis filie. ergo ſi cōſolidatur iam queſita patri, ergo multo magis impediṫ acquiri per emancipationem.

CUm pater. Nota text. notabilem quod quando pater curator filie, ꝓmittit dotem, videtur ꝓmittere, vt pater non vt curator.

¶ Ex lec. an. ¶ Habens officium naturale ꝛ accidētale in dubio videtur exequi officium naturale. h.d.

ADoptiuum. No. ex hoc. §. ſi quis pro aliena, no. rōnem. que poniṫ ibi, potuit enim nuntium ꝛc. qd̄ no.

¶ Ex lec. an. ¶ Jlle videṫ aliquid facere, qui habet libertatem faciendi, ꝛ non faciendi.

IUre ſuccurſum eſt. Principiū hui⁹. l. d̄clara vt no. per gl. C. ſol. mat. l. dos a patre profecta.

¶ Ex lec. an. ¶ Mortua filia actio dotis profectitie cōſolidaṫ patri. h.d. hoc eſt verum, vbi nō eſt prouiſum in contrarium ꝑ pactum expreſſum vel tacitum, vt. ī. de pa. do. inter. §. cū inter. Jtem hoc verum liberis non extantibus, ſed eis extantibus habet locum conſuetudo, de qua no. in. l. dos a patre. que cōſuetudo ſimiliter ceſſaret. vbi tenor pacti in ſonaret in contrarium ſecūdum omnes.

Si in dote. Nulla deceptio toleratur in dote. hoc dicit.

DOtis fructus. No. ex hac. l. in. ſi. rñ. qd̄ fructus percepti ante nuptias contractas conuertuntur in dotem, et ſunt dos niſi aliquid agaṫ, vt hic d̄r ꝛ. ſ. de vſur. l. videam⁹. §. ante matrimoniū. ī. ſol. mat. l. ſi ante. ¶ Sed hic quero, vir percipit fructus ſoluto matrimonio, an illi fruct⁹ ſunt dos, ꝛ cōuertantur in dotem: Reſpondeo quod nō ſunt dos, nec in dotē conuertuntur, ſed petuntur actione de dote. ita no. gloſſ. no. ꝛ menti tenenda. ī. ſolu. matrimo. l. diuortio. §. ob donationes. ꝛ l. ſi marito. ſ. eod. titu. in glo. que incipit, licet nō ſit dos. ¶ Jn gloſ. j. ibi, ꝛ nutriuit ꝛc. ¶ No. ex hac gl. quod ſi aliquis ducit puellam non nubilis etatis, non facit fructus ſuos, quos ꝑcipit ante nubilem etatem: alibi ponit gl. opi. ꝛ format in. l. ſi autem. ī. ſolu. matrimo. vbi Azo dicit quod de equitate fruct⁹ lucratur, ita dicit Azo ibi. ꝛ in ſumma. C. eo. in penulti. colū. ꝛ hanc opi. tenet Azo in. l. ſi pro dote. C. de dot. promiſ. ꝛ Specu. in titu. de dona. inter virum ꝛ vxorē. §. fina. verſicul. quid ſi mulier. iſtam etiā opi. tenet Odof. hic ꝛ ſic dicit pluries fuiſſe iudicatum. de qua queſtione per Dy. in dicta. l. ſi ante. cuius verba refert Cy. ī dicta. l. ſi pro dote. Sed veritas videtur qd̄ vir nō lucretur fructus, niſi quatenus onera ſuſtinuit, vt. l. penulti. ī. quod fal. tuto. auto. ¶ Ultimo circa iſtā gloſſam vide quod notatur in dicto. §. ſed nouiſſimi. C. de rei vxo. actione.

Si vſuſfructus. Jſtum. §. intellige ſm̄ diſtinctionem. l. iiij. ī. de pac. do. q̄ lex declarat iſtum. §. bene.

Si res. No. diſtinctionē iſtius. §. ꝛ. l. ſeq. ꝛ no. ex hac. l. ſed niſi. quod ī dubio videtur fieri traditio cā transferendi dominium, vt hic. ꝛ. ſ. de contrahen. emp. l. clauibus. ī. pro dote. l. j. C. de dona. l. j. Jn cōtrarium videtur tex. cū gloſ. in. l. ſi pater. §. pater. pluribus. ī. de lega. ij. vbi tex. ꝛ gloſſ. dicunt quod in dubio videtur facta traditio cauſa cuſtodie. Secundo quandoque precedit titulus habilis ad dominij

translationem

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tranſlationē q̄ſiꝗ nō precedit.pmo caſu videt̄ facta traditio vt dominiū transferat:vt hic ⁊ aliis iuribus.ſ.alle.Secūdo caſu nō videt̄ facta traditio,vt dn̄ium trāſferat̄:⁊ ita loquit̄ in.d.§.pater pluribus.⁊ qđ ibi no.⁊ in.l.donatiōes.§.pe.ſ.de dona.ſed cōtra iſtā ſol.videtur.ſ.e.l.ſi ego.§.dotis.vbi ſubeſt cauſa ad tranſlationē dn̄ij,⁊ tn̄ in dubio dn̄ium nō trāſfert̄. Sol.ibi ſubeſt cā legitima ⁊ habilis fauore dātis:⁊ iō in dubio dn̄ium nō trāſfert̄:hic vō ſubeſt cā legitima ⁊ habilis fauore recipientis,⁊ ideo in dubio dominiū transfertur,vt hic.
¶ Ex lec.anti.¶ No.hic meliorē gl.ꝙ vir lucretur fructꝰ dotis,quā reꝑiat̄ alibi.¶ In gl.vt.ſ.ibi.§.exactio.ſentit iſta gl. ꝙ cōmodū medij tēporis remaneat penes maritū,ar.cōtra ſ.ſol.ma.ſi cōſtante.§.quoties.ſed ibi,q: vir eſt in mora cauendi:tu dic vt no.ꝑ Cy.in.d.§.exactio.⁊ ibi nubilē etatē.hoc verum de rigore:ſed de eq̄tate videtur cōtrariū ƀȝ Azo.vt no. ſ.ſo.ma.ſi ante.de quo dic vt ibi Cy.Bar.ſimpliciter tȝ hanc gl.Alle.ꝑ caſu.ſ.quod fal.tu.au.l.falſus.§.Julianꝰ.ſȝ ibi maritꝰ habebat regreſſum in aliū,ſecꝰ ſi nō hȝ regreſſuȝ in aliū ꝓ iſtis fructibꝰ,q: ſufficit ꝙ credat puellā eſſe nubilis etatis, ⁊ habeat bonā fidē:ſȝ ſi ſciret eā eē nubilis etatis,tales fructꝰ augerent dotem futuram,de quo per Jac.ſ.ſol.mat.etiaȝ in Spe.de dona.inter vi.⁊ vxo.§.ſi.ver.qđ ſi mulier.⁊ adđ Inn. de do.inter vi.⁊ vxo.ꝑ tuas.⁊ per Guli.in.l.non ſine.C.de bo. que lib.⁊ ibi,de fideiuſſione.⁊ hoc videtur verū ante bienniū, poſt bienniuȝ vero fructꝰ petit:vt.C.eo.l.ſi.§.ſi.de quo dic vt ibi.No.in.§.ſi.cū.l.ſed niſi.ꝙ aut datio fuit cōditionalis,aut ſimplex.⁊ p̄ſumit̄ ſimplex,licet fiat ex cauſa de futuro:quod eſt no.facit ad idem de ſol.ſub conditione.⁊ ar.de leg.ij.luciꝰ. la.j.arg.contra.ſ.e.pleruꝗ.§.ſi ante.Sol.vt ibi dicam.

Si ego ſcie. No.ex.§.ſi res.caſuȝ iſtiꝰ.§.

Dotis. No.ex hoc tex.ꝙ ſi bona parafernalia traduntur ab vxore viro,in dubio non vident̄ ſic tradi,vt dn̄ium transferatur:⁊ aduerte quia dicit tex.ꝙ bona parafernalia [a] ſunt illa que dant̄ viro vt non ſint in dote,⁊ vxor poſſit vti vt hic,⁊ dicur parafernalia a para,quod eſt iuxta,⁊ ferna,qđ ē dos,quaſi iuxta dotem data.ita no.per gl.C.de pac.cōuen.in rub.¶ Sed quero an maritus lucretur fructus [b] rerum parafernaliū:Odof.tenet ꝙ nō.C.de pact.conuen.l.ſi.quam glo.doc.intelligunt in fructibus naturalibus,ſed in fructibus induſtrialibus dicunt idem eſſe quod in vſuris,quas vſuras ſine dubio lucratur:vt ibi apparet in tex.Sed de hac.q.dic vt diſputando tenuit Mart.ſil.qui hanc.q.diſputauit.
¶ Ex lec.anti.¶ Datum vt conuertat̄ in dotem,poteſt condici huiuſmodi cōuerſio ſi non ſequatur modus ſeu cauſa dotis,licet ergo reſpiciat vtilitatem accipientis,tamen preſumitur finalis:quod eſt not.⁊ eſt ratio,quia publicam vtilitatem concernit iuris interpretatio.Item q: cōcernit vtilitatem mariti futuri,⁊ ſic tertij.quod tene menti:⁊ vide Cyn.in l.generaliter.C.de epiſ.⁊ cleri.⁊ de nup.ſancimus.

Si res alicui. Heres ꝑ pn̄iam nō pōt reuocare factū defuncti etiā ꝯtū innominatum,qn̄ tendit ad dotis cōſtitutionē:⁊ eſt ſpeciale fauore dotiū, quod tene menti.Fuit ergo hic contractus iſte,do vt des in dotem.⁊ ſic innominatus ꝯtus:vel do vt conuertas in dotem quando do viro futuro.No.ar.ꝙ quando legatur res heredis,nō tranſeat dominiū recta via in legatariū.

Dotis autem cauſa. Not.ꝙ differētia eſt inter dotalia ⁊ parafernalia ſeu peculiaria vxoris.In primis trāditio trāſfert dn̄iū,in ſecūdis nō,niſi ſit actū expreſſe:⁊ ē rō q: maritꝰ nō hȝ in parafernalibꝰ titulū vel ꝑmiſſionē.No.ꝙ qn̄ dn̄e vadūt ad maritū,⁊ portāt iſta arneſia mobilia ꝙ ad hoc vt habeāt ꝓbationē de his q̄ intulerāt in domū viri ꝙ debent ſup hoc facere cōfici inſtrumētū,qualiter de volūtate viri intulerūt in domū viri.alr̄s ē difficilis ꝓbatio,q: p̄ſumerent̄ viri nō vxoris.ar.eiꝰ quod no.in.l.ob maritorū.ne vxor ꝓ marito.ſȝ Guid.de ſuza.q dicit ꝙ ea q̄ in domo alicuiꝰ reperiunt̄,ſua eſſe credunt̄,vt.l.a diuo.§.ſi ſuper.de re iudi.⁊.l.lecta.in pn̄c.
¶ Nota ꝙ ſuper parafernalibꝰ tenet inſtrumentum,⁊ etiaȝ ꝯtus inter virū ⁊ vxo.Not.ꝙ licet res ſint inducte in domū viri,niſi receperit in ſe cuſtodiā,tn̄ nō obligat̄ ad reſti.earū: ſed bene pōt ꝯueniri iudicio reali,vl̄ ad exhibēdū.nō aūt ac. depoſiti.⁊ ita gn̄aliter determinauit in q̄libet alio ꝑ iſtū tex. Lāber.de rāp.No.ꝙ res quas vxores poſſidēt p̄ſumunt̄ parafernales ⁊ nō dotales,ar.contra.ſ.e,qđ aūt dicā.ſ.e.mulier.

Plerunqȝ. Nota ex.§.ſi res.ꝙ ī alternatiuis ē electio debitoris:ꝯcordātie ſunt in gl.qđ intellige verū in ꝯtibꝰ,ſȝ in vltimis volūtatibꝰ ī dubio eſt electio legatarij,vt.ſ. de leg.ij.l.lucio.ꝑ ibi not.Circa quod vide quod no.Dy.in.c. in alternatiuis.extra de reg.iur.lib.vj.⁊ quod not.Cyn.C.de verb.ſign.l.cum quidam.
¶ Ex lect.anti.¶ Res ineſtimate dotales,ſunt [c] in periculo mulieris,eſtimate vero periculo viri.h.d.

Si ante matrimoniū. Eſtimatio re tradite nomine future dotis cēſetur cōditionalis.h.d.Vn̄ non trāſit periculū ad maritū niſi ꝯtracto matrimonio.¶ No.ꝙ cauſa matrimonij facit cōd.ineſtimati:vt hic ⁊ ī ꝓmiſſiōe,vt.ſ.e.ſtipula.ſecus in trāſlatiōe dn̄ij,vt.ſ.e.ſed niſi.Et eſt ratio q: ibi interuenit actus executiuus.i.traditio,predicta vera qn̄ cauſa matrimonij infert̄ inter viuos:ſed qn̄ inferit̄ in vltima volūtate,vt cū legat̄ ꝓ dote,tūc videt̄ dicere tex.ꝙ iſtud legatū ſit modale nō conditionale,vt.l.titio centū.§.ſed cū ante.de cōdi.⁊ demon.tn̄ iſte modꝰ ſit idē ꝙ cauſa finalis.ita ꝙ deficiēte ea deficiat legatū,vt in ea.l.§.ante nuptias.nec obſt.ꝙ defectus modi per caſum cōtingens non vitiat legatum, de leg. j.ſi fundū ꝑ fideicōmiſ.§.ff.⁊ de leg.ij.luciꝰ.§.q̄ſq̄s.q: illud eſt verum,qn̄ modꝰ nō eſt de ſubſtātia legati,ſȝ hic modꝰ eſt de ſubſtantia,ar.ſ.eo.ſi ego.in pn̄c.In cōtrariū ꝙ iſtud legatū ſit conditionale,videtur expreſſum in aut.de ſanc.epiſc.§.ſed hoc preſenti.vbi aperte dicit ꝙ iſtud legatum eſt conditionale,niſi intelligas ꝙ ibi loquatur quando teſtator volebat inducere conditionē:ſecus ſi in dubio.⁊ iſta eſt communis opi. ꝙ legatum ſit modale,vt no.glo.in.d.§.titio.

Si res. No.ex hac.l.ꝙ paria ſunt aliquid fieri tēpore prohibito,vel fieri tp̄e ꝑmiſſo ⁊ cōferri in tp̄s ꝓhibitū.ad idē.l.quod ſpōſe.C. de do.ante nup.⁊.ſ.de vſufr.l.titio cū morier̄.cū ſi.ꝯ,paria ſunt aliquid fieri tempore licito, vel fieri tempore ꝓhibito,⁊ conferri in tempus licitū,vt in.l.in tēpꝰ.ſ.de hered. inſti.quod ⁊ qn̄ verū ſit,vidiſtis in.l.ſi minor.ſ.de ſer.expor.
¶ Ex lec.ant.¶ In alternatiua rerū electio eſt debentis.h. d.dic vt dixi in.l.ſi ita diſtrahatur.de cōtrahen.emp.In tex. ibi ꝙ ſeruum dedi.⁊ ſic dolus dedit cauſam dotis cōſtitutioni,⁊ ibi modo,⁊ ſic dolus dedit cauſam eſtimationi.

Si mulier. In hoc.§.ponit gl.caſum.ſed hic querō,in caſu in quo mulier maior reſtituit̄,dicit Odof.ꝙ reſtituit̄ ex clauſula generali,ſi qua mihi iuſta cauſa.argu.l.j.§.ſi.cum.l.ſeq.ſ.ex quib.cau.maio.ita videtur velle Odofre.ſupra.co.l.iure ſuccurſum.§.ſi.¶ Vltimo ſcias ꝙ glo.tenet per hunc tex.ꝙ licet dolꝰ dans cauſam contractui reddat contractum ipſo iure nullum,tamen ſi deceptus vult,poteſt ratificare contractum, ⁊ agere ex eo contractu:ita no.per hunc.§.ſ.de dolo.elegāter.in prin.⁊ ſupra, de minorib.l.in cauſe.la.ij.§.j.
¶ Ex lect.anti.¶ Repetito matrimonio ⁊ dos repetita eſſe videtur.h.d.ƀm Oldra.concor.ſ.e.dotem.⁊ vide Cyn.in aut. ſed quamuis.C.de rei vxo.act.

Quoties. Not.ex hoc.l.qđ re dotali eſtimata euicta vir agit de euictione [d],⁊ actiōe ex ēpto,vt ƀ,⁊.C.đ euic.l.j.C.de pac. l.ex conuētiōe.l.creditor.§.p̄diū.ſupra,de act.emp. ⁊ ibi q̄ſiui vtrū mulieri ſoluto matrimo,cōpetat actio ex vēdito ad eſtimationē rei,de quo dic vt ibi dixi.¶ Secūdo no. ex hoc tex.ꝙ pena quā q̄s cōſequitur a me occaſione rei mihi reſtituēde,dȝ libere mihi reſtitui:ratio eſt,quia pena ſuccedit loco rei:ſecꝰ ſi loco rei nō ſuccederet,vt.l.ſi pignori.in pn̄.ſupra,de pig.act.⁊ de iſta materia tangit̄ ꝑ gl.in.l.vtrūq̄.in ſi. cum.l.ſeq.de pet.her.l.p̄tor.§.quod de fructu.ſ.de bo.aut.iu. poſ.l.manifeſtiſſimi.§.ſed cū in ſecūda.C.de fur.facit.ſ.de ſolu.l.id quod pene nomine.⁊ ibi no.¶ Vltimo ꝓ declaratione iſtius.l.quero.dicitur hic quare ſi duplum ⁊c.Quero an vxor que dat rem eſtimatam viro debeat cauere de dupla nomine euictionis:tex.eſt ſingularis cum glo.ſ.eo.l.non ſoluȝ.
¶ Ex lec.ant.¶ Quod vir a muliere ex cā euic.extorſit loco p̄me dotis ſuccedit,⁊ in reſtitu.deuoluitur.h.d.¶ In tex.ibi, ſimplex.lȝ nō ſit ſimplex,eſt tamē vera,vt.ſ.e.plerūq̄.§.ſi ante.⁊ facit ꝓ gabellis,vtrum ſi datur res eſtimata in dotē,ſoluātur due gabelle dotis ⁊ vēditiōis,⁊ eſt hic ar.ꝙ vna:quia iſta eſtimatio eſt potius quoddam capitulū cōtractꝰ dotalis q̄ ſit contractꝰ ſeparatus:quod credo verū per iſtam literā.

In rebus. No.ex hac.l.ꝙ maritus tenet̄ de dolo,lata culpa,⁊ leui,de quo vide.ſ.ſol.ma.ſi cōſtāte.§.ſi maritꝰ.l.ſi filio.§.i.ſ.e.ti.⁊.ſ. de re.iur.l.ꝯtractꝰ.vidiſtis in.l.ſi vt certo.§.quod vbi.ſ.com.
¶ Sequitur ex lectura antiqua.

Julianꝰ ſcribit. Dotȝ initiū collatū ī caſū m̄rimonij diſſoluti vel momēto duraturi redit pactū inutile.h.d.no.

[a] ¶ Parafernalia. Que autē dicūtur bona parafernalia, vide.d.Alex. de Imo.ī ꝯſi. xlij.in.ij.⁊.xij. col.in.j.parte. ⁊ in conſi.xiij. in.iij.col.in.ij. parte.
[b] ¶ Fructꝰ. Vide.d.Alex.de Imo.in preal le.cōſi.xlij.pleniſſime ī.j.pt.
[c] ¶ Sunt. Vide ad materiā q̄ habentur ꝑ dn̄ȝ Bar.So. in cōſi.lviij.in cip.ſtātibus. in.j.parte.
[d] ¶ De euictione. Vide Iaſ. May.inſt.de acti.§.fuerat. nu.32.⁊ numero.34.

⁊ vehementer facit hec litera ꝙ q accepit concubinā in vxorē in articulo mortis nō legitimet filios: quia nō poteſt ibi eſſe dos, que requiritur in iſta legitimatiōe, vt inſti. de nup. in fi ne. Canoniſte non curant vtrum dos interuenerit necne, vt extra qui filij ſint legitimi. tanta, de iſta. q. tetigit Richar. in quadam ſua repetitione.

STipulationem. Cū future do tis h₃ vim cōditiōis. h. d. Quid ſi pro futuro matrimonio pmittit mihi dos ad meā petitionē ⁊ terminum, vtrū ante potero agere: videtur quod non p hunc tex. ⁊. ſ. e. tali. ⁊. l. promittendum. In cōtrarium facit, quia pmiſſio fuit collata de preſenti: vt. ſ. e. ſed niſi. contra agentē facit, quia etiā in pura obligatione requiritur quod agens impleat ex parte ſua: qd hic non eſt, facit de actionibus emp. iulianus. §. offerri. de iurein. ſi non fuerit. de edil. edic. ediles. in fine.

QUod autem. Promiſſio informis ſine expreſſione alicuius cāe facta viro p vxorē pſumit ex cauſa dotis: ⁊ idē in traditiōe ⁊ in confeſſione informi. hoc dicit tex. gloſſ. quod eſt menti tenendum, non eſt alibi. l. iſta ita ꝙ titulus dotis inter virum ⁊ vxo. tacite videtur ineſſe.

SI ei nuptura. Poteſt vnum debitū in aliud tranſmutari.

SI filiafami. No. ex hac. l. ꝙ filiofa. pt ſolui debitū peculiare p ipſum ſctū. caſus eſt hic ⁊. ſ. de po. l. quod ſeru⁹. l. ſi vir. in prin. ſ. de pac. l. qd ſeruus. j. de ſolu.

ITa conſtante. Not. ex hac. l. ꝙ pt fieri pmutatio dotis de re ad pecuniā ⁊ ecōtra. Et facit iſta. l. quod licet eccleſia ſit phibita facere pmutationē niſi cū alia eccleſia vel cū pncipe, vt in authē. ſed ⁊ pmutare. C. de ſacro. eccle. ⁊ in aut. itē ſibi inuicem cum priuata autē pſona nō vt in auten. de non alie. §. ſi autē permutatio. tamē ſi eſt multum vtile eccleſie, poterit etiam cum priuato permutare. ar. iſti⁹. l. ⁊ ita tenet Azo in ſumma in authen. de alie. ⁊ emphyt. ℭ Ultimo pro declaratione iſtius. l. vide quod no. Spec. in tit. de do. inter vir. ⁊ vxo. §. formati. ver. ſed queritur.
ℭ Ex lect. anti. ℭ Res dotalis poteſt conſtante matrimonio permutari cum alia re vel cum quantitate, ſi hoc eſt vtile mulieri. hoc dicit. Et vide. l. fina. j. e. ⁊ iſta lex declaratur in Speculo de emptio. ⁊ venditio. §. tertio loco. verſi. ſed pone vxor. cum ſequentibus. ⁊ de donatio. inter virum ⁊ vxorem. §. formari. ver. ſed queritur vtrum.

CUm pater. Nota notabilem diſtinctionē iſtius. l. ⁊ no. tex. in princi. dū dicit, ⁊ dotem legat. no. ꝙ dicit dotē, quia ſec⁹ eſſet ſi iſte pater ſimpliciter legaret marito non dicendo dotē: quia tūc valeret legatum, nec videretur in dubio teſtator velle cōpēſare. vt. l. creditores. j. de leg. ij. ℭ Sed quero hic dicit, aut teſtator duplicare voluit, aut non. Quero qd in dubio, gl. ar- a guit p ⁊ contra, ⁊ non ſoluit: qñq₃ teſtator dotat prio pmittendo dotē marito, ⁊ poſtea noie dotis legat filie: ⁊ tunc in dubio videtur ꝙ filia ſit cōtēta alterutro, ⁊ debet intelligi gl. q̃ eſt. j. de leg. j. l. huiuſmodi. §. cum pater. que incipit, ꝙ ſemp pſumit. ⁊ quod no. C. de leg. l. filia legatorum. facit qd no. Jo. l. titia. §. qui inuita. de leg. ij. aut teſtator poſtq̃ dotauit pmittendo dotē p filia nō legauit expreſſe noie dotis, ſed ſimpliciter legauit filie ſue: ⁊ tūc, aut legauit aliud q̃ qd fuerat expſſum noie dotis, ⁊ h₃ vtrūq₃, vt. j. de colla. do. l. ſi pater p filia. aut legauit tm̄ quātum noie dotis pmiſit, ⁊ tūc alterutrū tm̄ debet. vt. d. l. hmōi. §. cū pater. de leg. j. p quo optime facit. j. ſo. ma. l. ſi cū dotem. §. ſi pater. qñq₃ pater dotat filiā nō ſolū promittendo, ſed dotem tradēdo, ⁊ poſtea filie legat: ⁊ iſto caſu vtraq₃ debetur: vt not. per glo. C. de leg. l. filia legatorum.
ℭ Ex lec. anti. ℭ Si dos pmiſſa marito legat, nō t₃ legatū ſi mulieri, tenet: ſed agēs de indēnitate cauere tenet, vtro vo neceſſitas cautiōis nō icūbit: q₂ retro ius liberū acqrit. h. d. Et not. ꝙ iſta lex loquit quādo in legādo fuit expreſſa cauſa dotis: ſed ſi eſſet legatum ſimplex nō cōfunderetur cum dote ante promiſſa, nec in eadē perſona, nec in pſonis diuerſorum, vt l. ſi pater. de coll. do. ℭ In tex. ibi, duplicare. iſtud, nō pſumit q₂ nō legauit ſimpliciter, ſ₃ cauſa dotis. ℭ Quero qd ecōtra in tali caſu, pater legauit filie. cc. p ipſa maritāda: demū ipſemet maritauit ea₃ cū centū, mortuo pr̄e vult petere reſiduū, q̃rit an poſſit: Dy. format hāc. q. de le. ij. l. luci⁹. ⁊ ſentit ꝙ nō, q₂ illa cā finalis. ſ. p ea maritanda videt defeciſſe, ergo nō debet legatū: ſed Oldra. dicit ꝯtrariū: q₂ vbi eſt certa quātitas taxata adiectio cauſe nō minuit legatū, vt. ſ. mā. l. creditor. §. ſi inter. de alimen. leg. luci⁹. ⁊ ad trebel. lucius. §. heredē. ſed ille leges loq videtur in eadē volūtate, hic in diuerſis, vt. j. de alimen. leg. liberis quos. in prin. facit p Dy. de alimen. leg. l. alimenta. §. ſeia. queſtio eſt ſatis dubia. ⁊ p Oldr. facit quod no. de act. ⁊ obli. l. obligamur. §. lege. na₃ paternum officium non minus verſatur in contracto matrimonio, q̃ in contrahendo: vnde non eſt forte verum ꝙ deficiat cauſa finalis.

DOtem que. Not. ex hac. l. quod dos data primo dicitur in dubio dari. Secundo niſi aliud actum ſit. ⁊ hanc legem declara vt in gl. ⁊ habes. j. de pact. dota. l. cum maritus. §. titius. ⁊ in authen. quamuis. C. de rei vxo. actio.

SI ex lapidicinis. Hic vr̄ tex. ꝙ res dotalis mobilis poſſit alienari muliere nolēte, i qua. q. gl. variat. vt no. C. e. l. ſi pdiū. C. de rei vxo. actio. l. vn. §. ⁊ cū lex. ⁊ ibi p doc. ⁊ p gl. inſti. qbus alie. licet. in pn. j. de vſuca. l. cum vir. per glo. ⁊ doct. C. ad velle. authē. ſiue a me. ⁊ in corpore vnde ſumitur. tangitur per gl. j. ſolu. ma. l. j. quod not.
ℭ Ex lec. anti. ℭ No. ꝙ maritus nō poteſt excidere arbores que non ſunt in fructu: ⁊ ſi excidit, augent dotem: pone exemplum in trabibus aptis ad edificium, vt. ſ. de vſufruc. arboribus. ⁊ in hoc exemplo cogita. quia non bene affirmo.

SI extraneus. Nota, imputatur marito cur vxorē vl̄ eius patrem dotem pro vxore promittentem non cōuenit, vel extraneum dotem ex cauſa donationis pmittentem, ſecus ſi pmiſit tanq̃ debitor mulieris. hoc dicit. ſingularis lex. ℭ In gloſſ. ſuper verbo, verterit. in fine. tu vero dic quod viro nō imputatur cur patrē mulieris non conuenit, vt hic. Sed bñ imputat viro cur heredes patris nō cōuenit: ⁊ ita ſentit gloſ. in. l. cōtraria ⁊ pro hac ſolutione eſt caſus. j. de pac. dota. ob res. §. vlti. v. ſed ſi nō petierit. quod no.
ℭ Ex lec. ant. ℭ Ubi extrane⁹ pmittit dotē nō ex cā donationis imputatur viro culpa exactionis omiſſe, ſecus ſi tāq̃ donator: ⁊ ſec⁹ ſi promiſit dotē mulier, vel pr̄ mulieris: quia culpa tarditatis viro iputari ñ poterit. h. d. ℭ No. quod iſta l. ponit q̃tuor caſus, ⁊ in vno ſolo imputat viro mora petitionis. primus caſus eſt qñ extraneus pmiſit dotem nō aīo donādi mulieri, ſed forte quia erat eius debitor. Secundus quādo aīo donādi. Tertius quādo dotē pmiſit pater. Quartus qñ ipſa mulier. In primo caſu mora imputat viro, ⁊ eſt eius detrimentū, ſi nomē eſt factū nō ſoluendo. In alijs trib⁹ nullum periculum eſt in mora: ⁊ hoc verū in differente, ſec⁹ in remittente. vt. j. eo. vir ab eo. ℭ Secundo no. quod auribus audio ⁊ ore loquor, dicit gloſſ. ⁊ ex iſto tex. habes que eſt iſta pena, ꝙ aliquis nō debeat audiri, q₂ debet repelli in limine cāe. ℭ Item nota quod mulier non poteſt improperare marito de gratia ⁊ dilatione, qua₃ facit patri ſuo vel ſibi: imo hoc debet habere ratum.

PAter cum. Pater non poteſt dotare filiam de patrimonio matris[a]. hoc dicit.

DEbitor. Nota iſtam. l. cum duabus ſequentibus. ⁊ no. tex. in. l. ſane. in fi. vos ſcitis quod ſi vir ſoluit dotem ex cauſa donationis, liberat promitetētem: ſecus ſi promiſit tanquam debitor, ne videatur mulieri donare. ⁊ hoc eſt fauore viri. Sed pone quod vir non vult vti iſto fauore, an erit per talem ſolutionē liberatus: Jacobus de are. diſputauit hāc. q. multum late in. l. j. C. ſi dos cōſtāte matrimonio. ⁊ videtur tenere quod ſic: ⁊ inter alias leges allegat hunc tex. in fi. ſed contrarium no. in. l. ij. i pn. j. ſo. mat. vbi gl. tenet ꝙ vir nō liberat niſi quaten⁹ vxor eſt locupletior. Iſtā ēt opi. tenet gl. j. e. cū in fundū. §. vxor. ⁊ in aut. de nup. colla. iiij. p hac etiā opinione facit. j. ſolu. ma. l. ſi cū dotē. §. ſi mulier. ⁊ quod ibi no. probatur optime. j. cod. l. fi. ⁊ quod ibi no. ⁊ ad hanc. l. rñdeo qd dos ſoluta viro nō poteſt cōſtante matrimonio reſtitui mulieri. Et ita loquunt ſupradicta. S₃ dos pmiſſa viro bene poteſt remitti cōſtante matrimonio: ⁊ ita loquitur hec lex. probatur per gloſſam notabilē. C. de donatiōi. ante nuptias. l. ſi conſtante. §. penul. i gl. vel poſſumus dicere ꝙ iſta lex nō faciat in contrariū: quia hic nō contingit liberatio ipſo iure: ſed ope cōpenſationis compenſabit, ergo mulier quatenus eſt locupletior: ⁊ ſic non contradicit predictis.

ℭ Ex lectura antiqua.

SAne videndum. Facit ad queſtionem, filius viuēte patre duxit vxorē, ⁊ pr̄ recipit dotem. ℭ Modo nurus incipit eſſe in diſcordia cū ſocero, ⁊ ideo vult ſocer ſibi reaſſignare dotē ſuā ⁊ liberare, q̃rit qs ſit mod⁹: ⁊ pōt fieri trib⁹ modis: pmo ꝙ ſocer ſoluat nurui p ſuſtētatione ſui mariti, vt. j. e. nurus. §. manēte. ⁊. j. ſol. mat. l. quamuis.

⁊ alſeq.

a ℭ Matris. ad de eūdē Bal. in. l. neq₃. C. e. ti. p cellum tex.

⁊.l.ſeq. ¶ Scđo qđ ſoluat filio ſuo đ mãdato nurus ſue, ⁊ tũc ꝙuis remaneat obligatus, tñ cum ea cõpenſabit virum ſuuz vt hic. ¶ Tertio vt emãcipet filiũ, vnde dos ſequitur euz. vt ſ. fa. erciſ. ſi maritus. ⁊. j. e. ſi pater filio. ſm Rich. h. d. vt colligitur. j. de dote. preleg. pater.

Diuus ſeuerus. Facit. j. ſol. matr. l. pe. §. ſi vir.

Promittendo. No. tex. §. ſi a debitore. tex. ꝙ ſi vir ſuſcipit ſcienter promiſſionẽ dotis a debitore nõ idoneo, ſibi preiudicat, vt hoc tex. in fi. Pro cuius declaratione dic, quãdoqꝫ a muliere datur nomẽ mulieris ſimpliciter in dotẽ, qñqꝫ non datur ſimpliciter, ſed datum eſtimatur: quandoqꝫ mulier delegat debitorem, qui dotem promittit. ¶ Primo caſu periculũ nominis eſt ipſi⁹ mulieris, vt. l. meuia. in princ. j. ſo. ma. ¶ Secundo caſu eſt periculum ipſius viri recipientis, vt. l. ſi nomẽ. ſ. de hered. vel act. vend. ¶ Tertio caſu dic aut vir accepit debitorẽ non idoneũ ſcienter aut ignoranter: primo caſu ſibi preiudicat, ſecundo caſu nõ, vt hic, ⁊. l. inter cauſas. §. abeſſe. ſ. manda. j. ſol. ma. l. ſi cuz dotẽ. §. ſi mulier. facit. j. de fideiuſ. l. q ſatiſdare. ⁊ quod ibi no. per Dy. licet gl. ibi male loquaꝛ. Sed aduerte. qꝛ illud quod dixi ſcienter accipiens ſibi p̃iudicat, eſt verũ niſi accipiat ſcienter debitorẽ non idoneũ animo donandi ipſi vxori, vt. j. l. cuz vir. ⁊ ibi dicam. ¶ Ex lec. anti. ¶ Promiſſio facta a muliere vel ab extraneo futuro marito nomine dotis cenſetur eſſe cõditionalis. h. d. vnde falſa eſt ſolutio in. l. titio cẽtũ. §. titio genero. j. de cõdi. ⁊ demõ. quod aliud in muliere, ⁊ aliud in extraneo. Et alia ſo. eſt vera. ſ. ꝙ aliud in cõtu dotis, vt hic, aliud in vltima volũtate, vt ibi dixi. ſ. eo. plerũqꝫ. §. ſi ante. ¶ In gl. qꝛ ibi clerici. no. qꝛ iſta verba cuiuſcũqꝫ cõditionis ⁊ ſtat⁹ comprehendunt tam clericos q̃ laicos, ⁊ multoties reperiũtur in ſtatutis terrarum: quod no. ¶ No. ꝙ clericus ⁊ laicus quantum ad vim obligationis ⁊ contractus ambulant pari paſſu, quo ad alia vero dic vt no. extra de fo. cõpe. ꝙ clericis.

Si a debitore. Imputet ſibi ille qui ſcienter ſecutus eſt fidẽ inopis debitoris etiam conditionalis: ⁊ eſt argumentũ contra mulierem, que dat dotem viro pauperi, ꝙ non habeat bñficiũ. l. vbi adhuc. C. de iur. dot. contrarium dicit Bar. qꝛ ius dotis non poteſt pacto fieri deterius, nec poteſt renuntiare ille legi tacite vel expreſſe. argu. j. de pac. dot. conuenire. ⁊ facit. ad. l. ſ. manda. inter cauſas. §. abeſſe. ⁊. j. de pri. cre. ſi creditores.

Sed in dotem. No. ex hac. l. caſuz in quo dos data ꝓ ineſtimata, eſt in periculo viri, videlicet quando dantur in dotez res, que conſiſtunt pondere, numero, vel menſura. vt hic. tex. videꝛ reddere rationez ibi dum dicit, quia in hoc dantur ⁊c. Sed alibi gloſſ. dicit ꝙ in his rebus, que conſiſtunt põdere, numero, vel menſura, licet dẽtur pro ineſtimatis, tamen dicitur eſtimatio fieri a lege. ita no. per glo. j. ſo. matri. l. eſtimate. ¶ Ex lec. anti. ¶ Iſta lex dicit ꝙ res dotales, q̃ cõſiſtũt pondere, numero, vel mẽſura, poſſunt libere alienari ꝑ maritum.

Licet. Not. ex hac. l. ꝙ acceptitatio facta cã dotis conſtituẽde ante matrimonium cõtractum non ſecutis nuptijs, non tollit obligationem: ⁊ ſic habes ex. hac. l. ꝙ acceptilatio requirit tacitam cõdemnationem vt hic, ⁊. j. de accepti. l. qđ in diẽ. j. de reg. iur. l. actus. in fi. licet ſub conditione expreſſa fieri nõ poteſt, vt. d. l. actus. in prin. l. acceptilatio. j. de accepti.

Quoties. Not. ex hoc. §. cõcurrere tres fictiones circa diuerſa: alias autem circa idem plures fictiones concurrere non poſſunt, de quo videbitis in. l. cum poſt. §. gener. j. eo. C. de do. ꝓmiſ. l. j. ¶ Ex lec. anti. ¶ In ver. ceterum. not. quare lex introduxit fictionem de breui manu.

Si pater. §. Que debi. In gl. ſed cur pater. ibi, poteſt cedi actio. no. ex hac. l. ꝙ ſicut inter patrem ⁊ filium non poteſt contrahi obligatio niſi in certis caſibus, ita patri contra filium vel econtra non poteſt actio cedi in caſibus inter patrem ⁊ filium non poteſt obligatio contrahi: quod tene menti. facit pro hoc. j. de act. ⁊ ob. l. actiones. ſecundum vnam lec. ſuper gloſ. preſtari. ¶ Ex lec. anti. ¶ In glo. circa medium, nota ꝙ patri contra filium non poteſt actio cedi. ſ. ex cauſa ex qua inter eos non conſiſtit iudicium: ita limita.

Quemadmodum. Ex promiſſione dotis facta ſeruo nomine domini acquiritur obligatio domino, non tamen dotis periculum transfertur in dominum, vel in patrem, niſi dominus vel pater talem promiſſionem, vel rei dotalis traditionem ratã habuerit. h. d. iſta. l.

Si ſeruo. No. tex. ibi dum dicit ampliaꝛ dos ſicut ex fructibus: circa qđ vide qđ habuiſtis. ſ. eo. l. dotis fructus.

Tali facta. No. ex hac. l. quod tempus appoſitũ. l. promiſſione dotis, incipit currere a tempore nuptiarum. Sed hic quero pone quod pater reliquit filie centum pro dote, an poterit petere incontinenti, an quãdo nubet: iſtam. q. diſputauit Ric. mal. quam diſputationem refert Cy. C. de nup. l. ſancimus.

Socer. No. iſtum. §. ſed cõtra ipſum op. ⁊ videꝛ ꝙ ſola mulier poſſit agere ex teſtamẽto ad legatũ factum ꝑ patrẽ, vt. l. ſeruo legato. §. ſi teſtator. j. de leg. j. l. fideicommiſſaria. §. interdũ. de leg. iij. So. de ſtricto iure ſola filia habet actionem vt in cõtrarijs: ſꝫ de equitate tã gener q̃ ipſa filia poteſt ex teſtamento agere, vt hic: ⁊ ita no. ꝑ gl. j. de cõdi. ⁊ demon. l. titio. §. titio genero. vbi tex. concor. cum glo. ¶ Ex lec. anti. ¶ Terminus dotis ſoluende incipit a die contracti
a matrimonij, nõ a die ꝓmiſſionis[a]. h. d. l. not. Ratio eſt quia non poteſt incipere terminus ſoluende dotis antequam ſit dos. Et eſt arg. iſtius. l. in ratione ſui ꝙ nimia arctatio tẽporis vitiet contractum dotis, arg. contra. ſ. loc. inſulam. §. j.

Socer genero. Legatũ genero nomine filie intelligitur legatum pro dote. h. d. Bal. ⁊ facit ad. q. no. ſ. eo. ꝙ in ſtipulatione de ſimpliciter electo, ꝙ intelligatur electus ad id de quo preceſſit tractatus, ſeu ꝙ imminet explicandum.

Viro ab eo. Iſtam. l. intellige quando vir liberauit ꝓmiſſorẽ dotis abſqꝫ promiſſione mulieris alias ſecus, vt. l. debitor. cũ. l. ſe. ſ. e. Sed quero pone quod maritus fuit cõfeſſus ſe habuiſſe ⁊ recepiſſe dotẽ a patre vel extraneo, deinde incõtinẽti fuit factũ inſtrumentũ quo pater vel extrane⁹ ꝓmiſit dotẽ ſoluere non obſtãte confeſſione viri, modo queriꝛ an ſoluto m̃rimonio vir teneaꝛ ad totã dotem, an libereꝛ cedẽdo actionem contra patrem vel extraneum: ⁊ videtur qđ liberetur cedẽdo actionẽ, vt. l. ſi forte. §. luci⁹. j. ſo. mat. In cõtrariũ videtur quod teneatur an totam dotem: quia per talem confeſſionem videtur ſolutũ ipſi marito ſicut cum ipſe facit acceptilationẽ, vt hac. l. in fi. ⁊. l. pe. §. ſi vir. j. ſol. ma. ⁊ ibi hoc tenet Iac. de are. ⁊ vide ibi Bar. qui latius loquitur in additionib⁹ ſuis: ⁊ vide Bar. in conſilio ſuo quod incipit, ⁊ eſt conſilium ſecundum in rubrica de contractibus in libro conſiliorũ meorũ. ¶ Ex lec. anti. ¶ Vir qui liberauit expromiſſorẽ per acceptilationem, fingitur accepiſſe dotẽ, ⁊ reſtituere teneꝛ. Et no. ar. contra procu. qui fuit confeſſus ſe exegiſſe omnia domino agẽte. contra eum non poteſt opponere ꝙ nõ interuenit numeratio, quia ſtatur ſuo dicto contra ſe, ar. huius. l.

Q̃ue fundum. Ex pacto poteſt permutari reſtitutio dotis de vno aliud. hoc dicit.

Si res quas. No. ꝙ ſi donatari⁹ cõſentit donatori, vt hãc rẽ tradat, donatarius videtur eam tradere, nõ donator. ſꝫ hoc ideo quia tradebat nomine legatarij, ⁊ in eius fauorem. ⁊ ſic non ob. l. ſi fundum per fideicommiſſum. §. j. de leg. j.

Non ſolum. No. hanc. l. ⁊ cum ipſa concordat. l. quoties. ſ. eod. ⁊ vltra illa que colliguntur ex dicta. l. quoties. no. tex. notabilẽ cum glo. que incipit, veluti. Ad queſtionem cum queritur, an mulier debet cauere de dupla nomine euictionis vel non: ⁊ cõiungẽdo ſimul duas opinioẽs poſitas hic in gl. ita põt diſtingui. Quãdoqꝫ queriꝛ vtrũ debeat caueri de dupla cũ ſatiſdatione vel fideiuſſione, ⁊ caueri nõ debet vt hic. Qñqꝫ queritur vtrũ caueri dꝫ ſine fideiuſſione, ⁊ tũc dic aut eſt ꝯſuetudo ĩ regiõe ꝙ de dupla teneaꝛ, ⁊ tũc caueaꝛ: aut nõ eſt ꝯſuetudo, ⁊ nõ caueꝛ, vt no. hoc tex. cuz gl. ⁊ aduerte qꝛ in caſu in quo mulier debet cauere de dupla ex eo qđ eſt cõſuetudo dꝫ attẽdi ꝯſuetudo loci vbi ſit contractus; licet alibi ſit res vt habuiſtis in. l. ſi fundus. ſ. de euic. ¶ Vltimo circa hanc legem quero contra quid debet vir promittere vxori: Reſpondeo dꝫ ſimpliciter ꝓmittere reſtituere dotẽ ſoluto matrimonio, vt. l. querebaꝛ. j. de verbo. ſignifi. ⁊. j. ſol. matri. in. l. ſi quis ſtipuleꝛ. debet etiaꝫ promittere de dolo lata culpa ⁊ leui. vt. j. ſol. mat. l. ſi filio. §. j. ⁊ facit. l. in rebus. ſ. eo. ⁊ cogetur predicta promittere ſm conſuetudinem ciuitatis, facit. l. quod ſi nolit. §. qui aſſiduas. ⁊ de edil. edi. l. ſi terti⁹. §. j. j. de aqua plu. ar. ꝙ ſi eſſet vna cõſuetudo cõtra aliam eſſet recurrẽdum ad ius cõmune. vt. j. de reg. iur. l. ſemper in ſtipulationibus.

Cum vir. Nota in hac lege caſum: quod ſi vir accipit promiſſorem ſcienter nõ idoneũ animo donandi ipſi mulieri nõ obligatur, niſi in eo in quo erat ꝓmiſſor idoneus tpe pro

[a] ¶ Promiſſionis. Vnde dicit. d. Bar. ſoci. in conſil. ccvij. inci. In cauſa domine anne. ver. ſed ad hoc. in ij. parte quod dos quãdo tradiꝛ, dꝛ filia dotata: qꝛ cõtractus dotis eſt cõtractus, q̃ reꝑficitur, lꝫ non incipiat a traditione, ſed a promiſſione, ⁊ promiſſio dicatur cõtractus, nec ſic contractus nominatus: de quo etiã vide per eum ĩ conſi. clxx. inci. in preſenti. cõfirmatur ꝓmiſſa ꝑ tex. c. parte. ij.

miſſionis, niſi ex poſt facto poſt factam ꝓmiſſionẽ dictus promiſſor fieret idoneus. vt hic de quo dixi. ſ. eo. l. promittẽdo. §. ſi a debitore. ¶ Sed hic quero an vir poſſit vxori dotẽ augere cõfitendo ſe plus recepiſſe nomine dotis ꝙ̃ in veritate acceperit: dic vt. C. de donat. ante nupt. l. j. ꝙ qualiter ꝓcedat dic vt no. in. l. ſi. voluntate. vt ibi per gloſ. ꝛ Cyn. C. de dot. promiſſ. ꝛ l. ij. ꝛ ibi etiam per Cy. C. de do. cau. non nume.

Res que ex. Iſtum. §. declara vt in gl. ꝛ in. l. ex pecunia. C. e. ꝛ quod ibi no. per doc.

Cum dotis. No. ex hac. l. ꝙ pro dote ꝓmiſſa dãda poteſt dari fideiuſſor. habuiſtis. ſ. eo. tit. l. profectitia. §. ſi pater.

Si is qui. §. ibi dos. Not. ex hoc. §. ibi dos, quod ibi debet eſſe dos vbi ſunt onera matrimonij[a].

1 ☞ Impenſa neceſſaria dicitur dotem minuere.

Quod dicitur De materia iſti⁹. §. vide plene p gl. j. de impen. l. qđ dr. ꝛ ibi p Dy. in diſt. mag. ꝛ p glo. Ra. inſti. de act. §. pe. ꝛ qđ not. gloſſ. ꝛ Dyn. C. de rei vxo. act. §. ſed nec ob impenſas. ¶ Ex lec. anti.

1 ¶ † Neceſſaria impenſa minuit dotem[b], ꝛ quãq; perimit, vt nõ ſit dos niſi quo ad prohibitionem alienationis: tamen ſi expẽſa refunditur, dos ad ſuam naturam reuertitur. h. d.

Nuptura. No. ex hac. l. in fi. ꝙ ſtatur preſumptioni donec ꝓbetur ꝯtriũ, vt hic, ꝛ. l. non eſt veriſimile. ſ. quod metus cau. ¶ Ex lec. anti. ¶ Diſtinguit vtrum verba ſint relata ad obligationẽ principalem ſ. filij, quod no.

Si ſponſalibus. Not. text. notabilem in ver. quod ſi forte: q2 ponit notabilem diſtinctionem, ꝛ declarat multum materiam. l. ſingularia. ſ. ſi certum peta.

1 ¶ Ex lect. anti. ¶ Ea que noluit a principio cõſentire, nõ videtur ꝓpterea renũtiare doti, ſi poſtea penitet ꝛ cõſentit. h. d.

1 **Si mulier.** Liberatio ex cauſa dotis non h3 vim traditionis rei, niſi poſſeſſio ſit penes liberatum, h. d. allegatur ꝙ ſicut liberatio nõ transfert dominium ſine poſſeſſione, ſic nec ceſſio actionum: quia non magis habet annexam executionẽ ceſſio, ꝙ̃ liberatio. de hoc in Spe. de ceſſione actionis. §. j. ver. item quid ſi mihi.

Si mulier. Nõ ſummaꝛ, q2 breuis: ſ3 no. ꝙ dos poteſt ſolui adiecto.

Ex aſſe. Nota text. ibi, quaſi transferre ad aliũ ꝛc. ꝙ reſtitutio hereditatis vł fideic. nõ põt fieri ꝓcu. in rẽ ſuã. tex. eſt not. hic ꝛ ſingularis. S3 bñ põt fieri reſtitutio hereditatis ſimplici ꝓcuratori, vt. l. apud iulianũ. §. vtrũ. j. ad treb. de qua no. j. ad treb. l. ꝙ̃uis. §. ſi. l. reſtituta. §. ſed ſi volũtate. ꝛ. l. q ita. §. j. eo. tit. no. etiã. C. ad treb. l. ſancimus. ꝛ p hoc dicit gl. hic ꝙ ſi fideicõmiſſarius moriaꝛ ante reſtitutionẽ fideicõmiſſi, nõ trãſmittiꝛ aliqd ad heredẽ ſuũ: ſed iſtud dictũ eſt falſu3 q2 caſus eſt in cõtrariũ in. l. iij. ꝛ. l. ſi in perſonã. C. de fideicõ. no. in. l. apud iulianũ. §. vtrũ. ꝛ. l. cogi. §. idẽ martianus. j. ad treb. vbi eſt tex. licet cõtrariu3 no. in. l. cũ filio. hic alleg. ſ3 ibi reprehenditur p Dy. ꝛ Iaco. đ are. in. l. a teſtatore. j. de condi. ꝛ demon.

¶ Ex lect. anti. ¶ In dotem põt tertia pſona adijci ſolutioni, ſ3 nõ obligationi vt hic. ꝛ. j. de duob. reis. l. ſi id qđ ego.

Item ex lectura antiqua.

Ex aſſe heres. Reſtitutio ex trebelliano collata in pſonã mulieris nõ põt fieri viro habẽti ius ceſſu3 ex cauſa dotis, q2 perſona fideicõmiſſarij coheret. h. d. ꝛ delegatio q̃ nõ ledit, nõ elidit ius delegãtis. Vel ſic, Reſtitutio fideicõmiſſi vniuerſalis nõ põt fieri ceſſionario nec p modũ delegatiõis. h. d. ¶ No. ꝙ vbi eſt ĩpedimẽtum acquiſitionis, nõ obligatur ꝓmiſſor. no. ꝙ reſtitutio ex trebelliano h3 in ſe iuris autoritatẽ: q2 transfert ius actiuum ꝛ paſſiuum: non autem eſt ſic in ſimplici ceſſione.

¶ Item ex lectura antiqua.

Vero quante. Ille diciꝛ eſſe modus debitus, quẽ ratio patitur omnibus circunſtantijs moderatis. ¶ In textu ibi, dignitate. No. quod nobiles mulieres indigent maiori dote quam ignobiles: hoc eſt verũ nubendo pari: ſec⁹ ſi inferiori, vt no. C. de promiſ. l. iij.

Que generalis. No. caſum in ver. ſinautẽ nõ aliter. in quo curator põt vẽdere bona ĩmobilia mulieris adulte, ꝛ ei dotẽ in pecunia conſtituere: qđ no. hic. ¶ Ex lectu. antiq. ¶ Generalis curator nõ poteſt excedere modum in conſtitutione dotis, ꝛ ſi excedit illud ſolum reuocat qđ illegitime factum eſt, de reſcriptis. cauſam que. ꝛ curator ſpecialiter conſtitutus ad dotem dandam, vel ad autorandum nõ poteſt alienare pro dote rem inalienabilem, niſi alio iudicis accedente decreto. ¶ In tex. ibi, q2 rata ꝛc. No. ꝙ autoritas malitioſe interpoſita ipſo iure nõ v3. Et ibi apud eũdẽ. Itẽ intelligo vel aliũ cõpetẽtẽ: q2 decretũ cure, ꝛ decretũ ſup alienatione poſſunt interponi a diuerſis iudicib⁹. niſi dicas quod hic ob eandem cauſam interponantur, ꝛ cõtinentia talis cauſe non debet diuidi.

Tertia. Not. ex hac. l. quod permutatio h3 vim emptiõis, vt hac. l. in prin. ꝛ. C. de rerũ permut. l. ij. vide qđ ibi no. idẽ. j. quibus ex cauſis in poſ. ea. l. ſi. ¶ Secũdo no. tex. notabilem ibi, cur marito dos auferenda ſit. na3 hic videtur caſus qđ l3 vxor cõſtante matrimonio ſit alicui priuato condemnata, nõ poterit fieri executio in res dotales: caſus eſt hic, de qua. q. no. per gl. in. l. quinque legibus. j. de bo. damna. ꝛ hanc. l. non alleg.

¶ Ex lec. ant. ¶ In integrum reſtitutio implorata p mulierem cõtra contractũ quẽ celebrauit cũ fratribus, nõ preiudicat doti ꝛ cõtractui celebrato cum viro. Et eſt hic expreſſum ꝙ illa ſentẽtia reſtitutionis in integrũ, que ex titulo de reputationibus meretur executionẽ cõtra mulierẽ reſtitutã, nõ tñ meretur executionẽ in re dotali: accedit quod not. de bonis damna. quinque legibus. ꝛ de hoc tangit hic Richar. ꝛ Cy. in addi. ꝛ adde ad hãc. l. qđ no. Cy. in. l. j. C. ſi aduer. trãſact. in. ij. ꝛ. iij. q. ¶ In tex. ibi, lucri. Iſte caſus ſecũdus q loquiꝛ in heredibus mulieris, loquiꝛ qñ interuenit pactũ de dote lucrãda. groſſus diceret ꝙ hec lex nõ facit: q2 hic loquiꝛ in ſentẽtia lata pro muliere, ſed nõ perpendit naturã reſtitutiõis in integ. que importat obligationẽ contrariam, vt. ſ. de mino. ſi iudex de iſta arguitur hic. h. d.

Stipulatio de dote. Ius queſitũ tertio, ei ſine ſuo facto auferri non poteſt. h. d.

1 ☞ Vaſſallus ſi reconcilietur domino tacite videtur recuperare feudum.

1 **Poſt diuortium.** † Eſt argumentu3 quod ſi vaſallus recõciliaꝛ ſuo domino tacite videtur ei integrari feudum. gl. eſt ordinaria. ſ. de pecu. l. peculium. §. ſi ere.

Si legato. In hac. l. no. glo. que dicit ꝙ in dubio legatum factum ſeruo dotali, videtur factum in fauorẽ mulieris. que glo. multum eſt notabilis ꝛ menti tenenda.

Si vſuſfructus. Not. primũ remedium introductu3 per iuriſconſul. circa reſtitutionem dotis conſiſtẽtis in vſufructu quãdo mulier non eſt domina ꝓprietatis illius rei, cuius vſuſfructus fuit datus in dotem. ſecundo videꝛ hic caſus expreſſius, qđ locatio ꝛ vẽditio vno nũmo valet ꝛ tenet. Pro cuius declaratione dic quãdoq; talis locãtio ꝛ vẽditio ſit ex neceſſitate, ꝛ tũc valet, vt hic ſm vnam lecturã hic poſitã. ꝛ. l. ſi quis ante. in fi. j. de acqui. poſſ. Quandoq; ſit ex voluntate, ꝛ tunc aut res que vẽditur eſt digna ita parua mercede, ꝛ tũc valet vt hic, ſm aliã lecturã poſitã hic in glo. ꝛ. d. l. ſi quis ante. in fi. aut res q̃ vẽditur vel locatur eſt digna maiori mercede, ꝛ tunc vẽditio facta nũmo nõ valet, vt. l. ſi quis conduxerit. ſ. locati. ꝛ dicta. l. ſi quis ante. in fi. de qua per Petr. de bel. in. l. vſufruct. j. ſolu. matri. per Cyn. in. l. nõ deo. C. de here. ꝛ. l. maritus. C. de procura.

¶ Ex lectu. antiq. ¶ Vſuſfructus formalis propter inſeparabilẽ naturã, quã habet, nõ cadit in reſtitutionẽ per modum reſtitutionis, ſed per modũ locationis, que hoc caſu ſubſiſtit etiam vno nummo. Eſt argumentũ hic ad illũ nummũ, que3 ſoluunt emphyteute in ſignum recognitionis. ¶ No. ꝙ licet ius decimarum nõ poſſit concedi laico[c], tamẽ ipſa perceptio bene poteſt concedi ſm Richard. ꝛ hoc modo conceſſit papa decimas Regi Francorum.

Ancilla. Alias incipit, Proculus. Not. ex hac lege textum notabilem cu3 glo. que incipit, ſecus ſi rerum. ibi, vel melius ꝛc. An ſicut vẽditionẽ rei mee factã non nomine meo ego poſſum habere ratam in ſubſidium re perempta vel preſcripta, vt. l. mater. C. de rei vend. cum ſimilib. Ita ꝛ econuerſo emptionem factam de pecunia mea non nomine meo potero habere ratam in ſubſidium, vt illam rem conſequar pecunia mea perempta vel preſcripta. Que queſtio per hunc text. ꝛ hanc glo. deciditur. quod nota.

¶ Ex lect. antiq. ¶ Titulus putatiuus dotis cauſat viro ius preſcribẽdi, ꝛ ſi preſcribit, ſibi lucratur, ꝛ nunquam reſtituit. h. d. l. mirabilis. Premitte ꝙ cũ ancilla nõ conſiſtit matrimonium: vide Cy. de rei ven. mater. in. vij. q. In hac tñ. l. nõ dirigebaꝛ actio ex preſcri. cõtra actorẽ ſ3 cõtra preſcribentẽ, preſcribenti cm̃ fauet hec lex. ¶ Ex gl. hic no. ꝙ ẽt qualiſqualis maritus

a ¶ Matrimonij. q2 pro talibus oneribus datur dos vt p. d. mari. h. in ꝯſil. ix. incip. proſequendo. v. xvj. ꝛ in cõſi. lxx. incip. d. Frã. vſi. ij. hoc ꝓbaꝛ. in j. parte.

b ¶ Dotem. Ad qđ vide. d. Ia. may. inſtit. de act. in v. ꝓpter. nu. 1. cum duobus ſeq. ꝛ nu. 5. ꝛ num. 7. ꝛ duobus ſeq.

c ¶ Laicꝰ. vide d. Iaſ. may. inſtit. de actio. §. ite3 ſeruiana. nume. 11.

maritus non dicitur habere cauſam lucratiuam.ſic.ꝭ.ſolu. matrimonio.inſulam.§.vſuras.

Cum poſt. No.ex hac.l.ꝙ ex temporis taciturnitate inducitur taciti pacti exceptio vt hic ⁊.l.procula.ſ.de proba.

In domũ. Quero an ſi vir vxorẽ alimẽtat, poſſit percipere vſuras dotis ꝓmiſſe de iure canonico,dic ꝙ ſic in.c.ſalubriter.extra de vſur.de quo per Jaco.de are.ꝭ.ſol.mat.l.inſulam.§.vſuras.

Gener. No.ex hoc.§.ꝙ dotis cõſtitutio põt cõmitti in arbitrium ꝑmittẽtis etiã nõ demõſtrata re vel quãtitate.⁊ eſt ſpãle in dote vt valeat ſtipulatio ẽt vbi ille q dꝫ arbitrari nõ arbitraꝛ vt hic regꝰ ſecus.vt.l.ſi qs arbitratu.ꝭ.de v.ob.l.fi.C.de ꝯhẽ.emp.ſꝫ ſi arbitraꝛ ⁊ inique recurriꝛ etiã ad arbitriũ boni viri vt.l.in pſona.§.generaliter.ꝭ.de reg.iur.no.de ꝯh.emp.l.fi.¶In gl.q incipit imo ibi nec eñ.duo ſpãlia not.ex hac gl.ꝙ duo ſpãlia nõ pñt concurrere circa idẽ[a].no.in.l.j.C.de do.promiſ.de quo dic vt no.Guli.de Cu.i.l.ab emptiõe.ſ.de pac.⁊ vide qd notat gloſſa ⁊ doc.ꝭ.de ſtipu.ſer.⁊ in.l.ſi ſeruus cõis meuſ.vbi glo.no.ꝙ due fictiones poſſunt concurrere.⁊ in.l.ſub condi.ꝭ.de ſolu.

Cũ res. De materia iſtius.§.dic plene vt no.C.e.l.j. ¶Ex lect.ant.¶Qui patitur vxorem poſt diuortium longo tꝑe poſſidere lucrum dotis qd ex culpa diuertentis competebat, renuntiaſſe vꝛ.h.d.⁊ eſt argu.ꝯ dñm qui poſtꝙ vaſallus cecidit a feudo patitur e diu poſſidere.

¶Item ex lectura antiqua.

In domũ abſen. No.ꝙ viro q nõ ſuſtinuit onera matrimonij lꝫ vxor habitauerit in domo eius,nõ debẽtur vſure nec fructꝰ dotis.⁊ dicitur non ſuſtinere onera qñ non preſtat ſibi alimẽta ⁊ debitos ſumptus.⁊ facit.ꝭ.de excep.doli.pater.ſola ergo habitatio in domo viri nõ ſufficit.quod tene mẽti.qꝛ nõ inuenies alibi forte.

¶Item ex lectura antiqua.

Gener a ſocero. Tꝫ in certa ꝑmiſſio dotis ſiue ſit icerta pſona q debeat declarare, ſiue nõ.ſed incerta ꝑmiſſio fundi non tꝫ.h.d. ¶No.ergo ſi dos incerta ſit ꝑmiſſa in gñe tꝫ ꝑmiſſio.ſecꝰ in ſpecie oĩno icerta.h.d.Quid ergo de incerta ſentẽtia:dic vt no.in.l.ſi.C.de ſnĩa q̃ ſine certa quã.⁊ vide Cy.C.de ſacroſan.ecc.ꝑuilegio.¶Extra q̃ro an iſta ꝑmiſſio ſit incerta ⁊ inualida.ꝑmittis mihi recipienti ꝓ eo quẽ noĩabo.⁊ dic ꝙ valet vt.l.ſm rñſum domitij.C.de ꝯhen.⁊ cõmit.ſtip.Contra iſtũ §.facit.l.j.C.de dotis ꝑmiſ.Sol.ibi erat duplex defectꝰ.ſ.nuditatis ⁊ obſcuritatis.hic vnicus.nam vnus defectus faciliꝰ toleratur ꝙ̃ plures defectus ſm omnes.nec debent occurrere due ſpecialitates,vt no.ꝭ.de pollicita.ſi quis rem.

In ambiguis. Iſtã legem declara vt gl.⁊ q̃ ſunt dotis ꝑuilegia not.per glo.⁊ Dy.in.l.j.ꝭ.ſol.matrimo.

¶Ex lec.anti.¶Per hãc.l.dicit Dy.ꝙ ſi eadẽ die reperiũtur facta duo inſtrumenta cum obligatione bonorum,preſumitur preceſſiſſe inſtrumentum dotale.

Mulier bona. No.ex hac.l.ꝙ bona mulieris intelliguntur deducto ere alieno vt hic.⁊.l.ij.§.illud.ibi.ꝭ.d col.bo.C.de bo.que li.l.fi.§.vbi autem.¶In gl.que incipit ꝙ nulla.in fi.nota ex hac gl.ꝙ ſm dictũ Ariſt.mulier videtur dare omnia ſua bona in dotem.de qua.q.dicꝰt diſputauit.d.Barto.que incipit,quedam mulier habens rem libe. ¶Ex lec.anti.¶Uniuerſali contractu dotis nõ obligatur vir pſonaliter creditoribus mulieris.⁊ appellatione bonorũ contineꝛ reſiduum ſolũ ab ere alieno.h.d.¶Oppo.C.ad.l.iu.l.de vi.l.ſi tutoris.ſed ibi bona tranſeunt ex confiſcatione hic ex ꝯctu.Itẽ ibi ex diſpoſitione legali:hic ex diſpoſitione hoĩs vt no.ꝭ.de iure fiſci.l.ij.§.ſꝫ cũ ex cã.Itẽ nõ ob.d v.ſing.princeps bona.qꝛ ibi in priuilegio vel reſcripto quod hꝫ vim legis ſm Jac.Itẽ nõ ob.ꝭ.ad trebel.cogi.qꝛ ibi in vltima volũtate,hic in cõtractibꝰ.¶In gloſ.ꝙ nulla.in fi.pro ariſt.facit.ſ.eo.quod autem.Cõtra eum facit.ſ.eo.l.ſi ego ſcie.§.dotis.Itẽ quia cõtractꝰ dotis eſt facti.vt.ſ.de capi.dimi.eas.⁊ facta non preſumũtur.⁊ hec eſt veritas, nõ ob.l.quod aũt.qꝛ ibi apparebat ⁊ de promiſſione vel confeſſione licet informi,hic non.Et facit.ſ.eo.tali.§.fi.Item facit quia matrimonium reperitur ſine dote vt.C.de religioſis.quod ſi nulla.

In rebꝰ. Si mulier. Nota.ꝙ ille q adhibetur ad ſtipulandum vꝛ in dubio adhibitus vt ꝓcurator,nõ animo donãdi vt hic ⁊.ſ.mãdati.l.idem.§.ſi cui.⁊.§.ſi mater.⁊ quod no.per gl.in.l.ſi mandato titij.in prin.eo.ti.⁊.ꝭ.ſo.ma.l.que dotis.ꝭ.de leg.iij.l.cum qs decedens.§.nuptam.ꝭ.de do.prele.l.ſcia.Cy.C.eo.l.ij.

Mutus. Hic videtur caſus ꝙ matrimonium non requirat verba,de quo dic vt dixi.ſ.de ſponſal.l.ſufficit.

Manente. Not.ex hoc.§.ꝙ ex cauſa probabili poteſt cõſtãte matrimonio dos mulieri reſtitui[b] vt hic.ſed ex cauſa volũtaria non,vt in.l.j.C.ſi dos cõſtante matrimonio.de quo vidiſtis.ſ.eodẽ.l.debitor.cum.l.ſeq.⁊ facit quod tangam.ꝭ.eod.l.cum in fundo.§.vxor.ver.ceteri.

Si ſponſa. Quero hic an mulier habeat priuilegiũ pro iſta dote putatiua.Jo.videtur velle ꝙ ſic.de quo dic vt no.ꝭ.ſol.ma.l.ſi cum dotem.§.ſi.de priui.credi.l.iij.⁊.C.qui po.in pig.habean.l.aſſiduis.⁊ ibi per Cy.in.vj.q.

Quãuis. Si mulier dat fundum ineſtimatum in dotem,⁊ conſtante matrimonio euincatur,mulier põt ſtatim agere de euictione cõtra ſuum autorẽ.hoc dicit. ¶Circa iſtã l.pro ipſius declaratiõe quero vos ſcitis quod ad hoc vt qs agat de euictione oportet ꝙ denũtiet autori ſuo.vidiſtis in l.ſi rem.§.vl.ſ.de euictionibus.l.autore laudato.C.de euictionibꝰ.¶Modo quero ad hoc vt mulier agat de euictiõe an ſit neceſſe quod maritus a quo euincitur res,conſtante matrimonio,denuntiet mulieri, ⁊ mulier autori ſuo.Secũdo q̃ro an mulier agit de euictione ſtatim condemnato marito ſeu re mariti euicta,an erit neceſſe quod ipſa primo condemnetur marito ſuo.de iſtis duabus queſtionibus dic vt not.ꝑ gloſ.in.l.quod ſi pro re.§.ſi pro euictione.ſ.de euic.in gl.j.

a ¶Circa idez. adde do.Jeſ.may.iſti.d ac.§.fuerat.nu.iij.⁊ fran.aret.in.l.ſi rem.in vj.col.de acq.poſ.⁊ Fel.i.c.at ſi clerici.in §.d adulte.in vij.col.de iur.

Cum in fundo. Iſta lex hꝫ duas partes.Prima ibi,ſi fundꝰ.ſcd̃a ibi ſi marito.Item prima ſubdiuiditur in tres.nã prima loquiꝛ qñ mulier dat in dotẽ vſumfructũ fundi ſui:⁊ ꝓprietas talis fundi ſui ex poſtfacto ad virũ nõ ꝑuenit.tertia loquiꝛ qñ mulier dat in dotẽ vſumfructũ fundi ſui:⁊ ex poſtfacto ꝓprietas ꝑuenit ad virũ ꝑ venditionẽ factã ipſi viro a muliere de ꝓprietate rei.ſecũda in.§ qd ſi mulier.tertia in.§.vxor viro.⁊ ꝑ declaratione huius ꝑncipij vſq ad.§.ſi fundus.vide.ꝭ.ſolu.ma.l.vſufru.⁊ qd not.ꝑ Dy.⁊ Ja.de are.¶No.tex.ibi ex quo lucrũ habeat ⁊c.ꝙ nõ poſſuꝫ alicui culpã obijcere ex quo ꝓpter culpã lucrũ habeo. ¶Secundo no.in ver.ipſius autem.ꝙ vſufructꝰ poteſt cedi ſed contra hoc opp.de.l.ſi vſufru.ſ.eo.Sol.iſta mulier cui ceditur vſufructus eſt proprietaria.ideo ceſſio vſufructꝰ valet vt habetur in.d.l.ſi vſufructus.ꝙ ſi aliquis nõ eſſet ꝓprietarius,nõ poſſet cedi vſuſſ.vt ibi.⁊.§.finiꝛ.inſti.de vſufr.¶Secundo op.⁊ videtur ꝙ vbi mulier alienauit fundũ ꝙ vſufr.nõ dꝫ ſibi reſtitui nec aliquid nomine vſufr.vt.ꝭ.in.§.vxor.v.quid ergo.Solutio,ibi loquitur qñ maritus cui erat cõſtitutus vſufructus ab vxore deceſſerat.quo caſu heredes eiꝰ ad nihilum tenentur cum vſufructus ad proprietatẽ redierit per mortẽ viri.vt dicto.§.finitur.nec aliquid potuit viro imputari.ſed in caſu noſtro vir viuit,⁊ per conſequens vſufructus durat,merito debet vxori reſtitui.h.d.

b ¶Reſtitui.vide Bar.i.l.vir vxori.§.mulier ad velle.⁊ in.l.q̃uis.ꝭ.ſoluto matri.

Uxor viro. Iſtuꝫ tex.in ver.ceterum.inducit Ja.de Are.quod dos conſtante matrimonio põt ſolui ⁊ vir ſoluẽdo liberaꝛ vt ipſe no.in.l.j.C.ſi dos conſtante matrimonio.Sed dic ꝙ vir liberatur quatenus vxor eſt facta locupletior ⁊ non vltra.ita dicit gl.hic que incipit,tunc.cum qua glo.concor.quod no.ꝭ.ſol.mat.l.ij.in ꝑn.⁊ quod ibi no.de hoc dixi in.l.debitor.ſ.eo.

¶Alienatio neceſſaria eſt permiſſa in fundo dotali.

Si fundus. Quando res communis cũ alio datur in dotẽ debet mulieri ſoluto matrimonio reſtitui quicquid ex diuiſiõe ad virum ꝑuenerit.h.d.Et cum hoc textu cõcordat de actionibꝰ empti.l.Julia.§.idem celſus.ſ.communi diui.§.ſi debitor.⁊ nota notabilẽ diſtinctionem iſtius tex.†Secũdo nota ꝙ in fundo dotali eſt ꝑmiſſa alienatio neceſſaria vt hic ⁊.ꝭ.d fundo dotali.l.prima. ¶Tertio nota ex hoc textu in verſi.ſed ita vt nõ vice corporis ⁊c.ad duo.Primo quod lꝫ nos dicamꝰ quod in iudicijs vniuerſalibus preciuꝫ ſuccedat loco rei:vt.ꝭ.de lega.ſecũdo.l.imperator.in fi.ſupra,de petitione heredita.l.ſi ⁊ rem ⁊ ꝓciũ.tamen non dicitur ideo preciũ ſuccedere loco rei,quod ſicut res ſtatim poteſt peti,ita poſſit peti ꝓciũ incõtinẽti vt vides hic in reſtitutione dotis que dos diciꝛ eſſe iudiciũ vniuerſale nota.ꝭ.de impen.l.quod diciꝛ.¶Quarto no.ex hoc tex.quod etiam de iure digeſtoruꝫ in reſtitutione dotis erat differẽtia inter bona mobilia ⁊ immobilia:quia immobilia erãt ſtatim reſtituenda mobilia non ſtatim vt hic vides in tex.cuiꝰ cõtrariũ notat gl.ꝭ.ſol.matrimo.l.diuortio.§.interdum.vbi gl.dt ꝙ de iure digeſtorum etiã immobilia reſtituebanꝛ ſtatim:ſed annua bima trima die,qd eſt expreſſe cõtra hunc tex.⁊ idẽ qd

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Illa gl.ſentit gl.cũ eodem tex.l.ij.in prin.quã glo.reprehẽdit Dy.per hunc tex.ꝛ per tex.§.exactio.C.de rei vxo.act.ibi dũ dicit,qđ cõe vtriuſqꝫ fuerat actionis.ſed de hoc qđ dicit Dy. eſt glo.ordi.j.de dote preleg.l.ij.§.vlti.quod tene menti.

Si marito. No.hunc caſuꝫ.ꝛ idẽ habuiſtis in.l.ſi donaturus.§.j.de condi.ob cauſam.

¶Ex lec.an.¶No.ꝙ nemo poteſt opponere culpam alieni, ex qua lucrum ſenſit.hoc fallit in preſcript.odio negligentium,vel fauore poſſidentium ſecundum doc.

Si fundus. No.ꝙ lꝫ ab initio in dote fuerit ſpecies,ſi poſtea ſuccedit quantitas debet maritus habere dilationẽ legalem.Et eſt arg.vtrum procur.poſſit interuenire ad cãm criminalem in qua per ſtatutũ imponiẗ pena pecuniaria,ꝗ eſſet corporalis de iure cõmuni: ꝛ eſt arg.ꝙ ſic[a].qꝛ dꝫ ꝯſiderari id ad qđ agiẗ magis ꝙ origo ſꝫ Rich.Dy.ꝛ Gul.dicit Cy.ꝙ bononie fuit diſputatum cõtrarium peſſime ꝛ erronee,adde per Cyn.in.l.tranſigere vel paciſci:ꝛ per Bar.in.§.ad crimen.in l.penu.j.de pub.iud.

a ¶Dđ ſic.adđ Bart.j.l.lꝫ.ſ. idẽ ſcribit.ĩ vlti.col.ꝟ.idẽ facit ad.q.in lec. not.ſ.de pcu. ꝛ in.l.pe.§.ad crimẽ,đ pub. iud.in.vij.col. ꝟ.quero extra gl.vbi etiã vide.d.alexã.de imo.ꝛ an ꝛ qñ admittiẗ pcura.ĩ crimina. vid do.alex.đ imo.ĩ ꝯſi.cxv. in princi.in.ij. pte.ꝛ Feli. in capit. meminimus.in vltima col.in fi.de ccaſa.

Auus neptis. No.principium iſtius legis.nã ex hoc tex.habes ꝙ de iure ffoꝝ filiafa.hꝫ heredẽ in dote aduẽtitia.tex.eſt hic,nã vides hic,qꝛ auus dedit dotem noĩe neptis ꝛ auo mortuo remãſit pr̃ iſtius neptis,modo dicitur hic ꝙ dos nõ reuertiẗ ad patrẽ,ſꝫ remanet penes heredes ipſi⁹ mulieris.ꝛ ꝙ hoc ſit verũ no.j.ſola.matri.l.poſt dotẽ ſꝫ vnã lecturã:ꝛ ibi hoc expͥſſe tenet Dy.qcqd no.ꝑ gl.in.l. nupta.ꝛ.l.filie mee.j.ſol.mat.de iure vero.C.ꝛ aut.nõ ẽ dubiũ ꝙ filiaf.habeat heredem.de primo eſt caſus in.l.quod ſcitis. C.de bonis que libe.de ſecundo in aut.de heredib.ab inteſtato.§.j.col.viij.ꝛ ſi tu dicis,iſta dos fuit profectitia quia proceſſit ab auo.ſ.eod.l.profectitia.in principio.Reſpondeo lꝫ dos aui dicatur profectitia,qꝛ proceſſit ab auo.vt.ſ.eo.l.profectitia,vt ibi,tamẽ dos aui non dicitur profectitia,ſed aduentitia:quia de eius bonis non proceſſit vt hic.

¶Ex lec.ant.¶Per hanc legem cum glo.ſua dicit Barto. quod in dote filiafa.habebat heredem etiam de iure digeſtorum.de hoc no.in.l.poſt dotẽ.ꝛ.l.filie mee.j.ſolu.matri.ꝛ no. ſ.de religioſis.quod ſi nulla.

Pater filie. Nota quãdo dicatur aliquid cõmode poſſe fieri.

Si de dote. No.ex hoc.§.ſi directo.tex.ꝛ vide qđ notatur.j.ſol.ma.l.ex diuerſo.in prin.in.ij.gl.quod eſt no.

¶Ex lec.an.¶No.ꝙ rõne maleficij quis perdit beneficium.

Fundum No.iſtũ tex.in fi.ibi ſi pretiuꝫ ꝛc.nã hic videẗ caſus ꝙ ñ poſſit ſolui mulieri ex cauſa voluntaria,ſed demũ ex cauſa ꝓbabili,nam vides hic ꝙ fuit facta vẽditio vt pretium rei creditorib⁹ ſoluaẗ.facit qđ habuiſtis.ſ.e.l.mutus.§.manẽte.Scđo colligitur ex iſta.l.fundum dotalẽ poſſe alienari.quod eſt cõtra.§.ꝛ cum lex.C.de rei vxo.actio.vt inſti.qb.alie.li.in prin.¶Secundo dic quod hic alienatio eſt ꝑmiſſa,quia eſt vtilis mulieri ꝛ marito:imo magis dicitur eẽ quedam permutatio,vt ſentit glo.hic que incipit,ꝛ ſic nota. circa qđ vide ꝙ not.inſti.qb.alie.li.in prin.qđ no.

¶Ex lec.an.¶Nota hanc legem,ꝛ dic vt no.Cy.C.eo.ſi predium.ꝛ.C.de rei vxo.act.§.ꝛ cum lex.ꝛ vide quod no.in.l.ſi.C. commu.diui.¶Item nota hic ꝙ licet propter debituꝫ mulieris non poſſit vendi dos per iudicẽ,vt.ſ.e.titia.tamẽ poteſt vendi per mulierem conſentiente marito.¶Not.ꝙ propter vtilitatem mulieris conſtante matrimonio poteſt fieri reſtitutio ꝛ alienatio dotis.ꝛ facit ad alienationem rerum minorum.ꝛ facit fami.erciſcun.lucius titius ꝛ ſeie.ꝛ pro ſocio.l.ſi conuenerit.in fine.

b ¶Sed cũ pr̃e, vide.d.mari. ſoci.in cõſi.ix. incip.ꝓſequẽdo.Xſ.qnimo plus.cũ ꝟ.ſequẽ.in.j.parte vbi põit,ſi pr̃ ſtipulatus fuerit ſibi dotẽ in oẽm caſum reſtitui ſm ius cõe,an ſibi reſtitui debeat vel penes filios remanere.

¶De pactis dotalibus. Rubrica.

Paciſci. No.tex.ex.§.ꝙ ſi pr̃ ab initio ſuper dote non paciſciẗ,ſed paciſcitur ex poſtfacto ad hoc vt pactũ proſit:vt noceat filie requiritur filie ꝯſenſus,vt hic,ꝛ.j. l.cum dos.infra ſoluto matrimo.l.quoties. quod no.

¶Ex lectu.anti.¶Pacta dotalia poſſunt etiam conſtante matrimonio celebrari,ꝛ ad hoc vt valeant quo ad omnes,debent celebrari cum omnibus,ad quos ius dotis poteſt pertinere.h.d.ꝛ in hoc concordat.j.eo.cum dos filie.

Si conuenerit. Pactũ vt ſoluto matrimonio liberis exiſtẽtib⁹ dos remaneat penes virũ,ĩtelligiẗ ſi morte mulieris mr̃imoniũ diſſoluaẗ,ñ ſi morte viri.h.d.

¶Pro declaratione iſtius text.ꝛ gloſſe cũ queriẗ an valeat pactum quod diſſoluto matrimonio dos remaneat penes virũ.dic qñqꝫ matrimoniũ diſſoluiẗ morte viri.ꝛ tũc nil vꝫ pactũ ſiue interueniãt liberi ſiue nõ,vt hic.qñqꝫ diſſoluiẗ morte mulieris,ꝛ tũc valet pactũ ſiue ĩteruenĩãt liberi ſiue nõ.vt hic ꝛ infra de dote ꝑleg.l.pater,in ꝑncipio.qñqꝫ matrimoniũ diſſoluiẗ diuortio.ꝛ tũc ſiquidẽ diuortiũ eſt factũ ſine culpa alicuius eoꝝ ſiue culpa communiũ ꝛ tũc valet pactũ:ſiue interueniant liberi ſiue non.Si vero diuortiuꝫ fiat culpa viri,tũc pactũ non valet ſiue interueniant liberi ſiue non.omnia iſta probantur in.l.j.in ꝑncipio.j.de dote preleg.ꝛ.j.ſoluto matrimonio.l.ſi dotali.ꝛ ibi nota.ꝛ eſt ratio ĩ iſto vltimo caſu vt nõ valeat pactũ quia per hoc vir inuitareẗ ad delinquẽdũ quod eſſe non debet.vt.l.conuenire.j.eo.ꝛ.d.l.j.j.de dote preleg.

¶Ex lec.an.¶Pactum retinende dotis per maritum contemplatione liberorum interpoſitum,nõ habet locum in caſu in quo ꝑmo decedit vir quã vxor.hoc dicit.Et adđ quod not.in.l.j.poſt princip.de dote preleg.Sed an habeat locum iſta.l.quando pactum non apponitur cum muliere ſed cum patre[b] mulieris, dic vt.l.iiij.C.eo. Item an habeat locũ.l.iſta in donatiõe propter nuptias ſicut in dote:dic vt no.Gul.C. de bo.que libe,quod ſcitis.¶Not.quod ſub verbis generalibus non videtur comprehẽdi caſus impoſſibilis:de iure quia ſi comprehenderetur quãtum ad mentem loquẽtis,tamẽ nõ valeret non ergo intelligitur comprehendi quod comprehẽſum non valet de iure.Et facit ad ſtatutũ de non ſubiectis ꝙ non comprehẽdant clericos etiã ex mẽte ſtatuti,nec etiã exẽptos quoꝝ immunitati nõ poteſt derogari iuridice cõprehẽdit lex derogatoria verbis vniuerſalib⁹ lata.caſus eſt no.C. de ſilenti.l.decurionib⁹.lib.xij.Et ibi per Andre.de barulo. licet ergo per aliud ſtatutũ ꝯ ſtatutũ nihil poſſet opponi,tñ iſtud nõ eſt opponere,ſed allegare nõ includi ſub ſtatuto ſeu ſub mente ſtatuti vt.ſ.de pac.iuris gen.§.quod fere.ꝛ no.hec verba.ꝛ adde qđ dixi.ſ.tit.j.promittendo.in prin.

Pacta conuenta. No.ex hac.l.ꝙ pactũ ſup dote collatum in vnũ caſum,in alio caſu locũ nõ hꝫ vt hic.circa quod vide qđ no.j.ſo.ma.l.ſi cum doteꝫ. in prin.habuiſti no.ſ.de condi.ob cauſam.l.ſi extraneis.

¶Ex lec.ant.¶Pactum collatum in caſu diuortij non habet locum in caſu mortis naturalis.h.d.

Si conuenerit. Iſta.l.ponit notabilẽ diſtinctionẽ,ꝛ caſus iſtius legis ponitur in gl.ſuper verbo diſtinguitur.nota hanc legem ꝛ ſm determinationem iſtius.l.intellige.l.ſi vſuf.ſ.tit.j.ꝛ.l.res quarum.ſ.de iu.dot.

¶Ex lec.ant.¶Non valet pactum quo dos redditur penitus ĩfructuoſa marito,ꝛ qđ ſit vt vir onera matrimonij ſupportet,ꝛ fructus vel reditus dotis lucrari nõ poſſit.h.d.Videtur enim pactum appoſitum contra naturaꝫ dotis.¶In text.ibi prope enim,quaſi ſint paria non habere dotẽ,vel habere ſterilem ꝛ penitus infructuoſam.¶Not.diſtinctionem huius legis ꝙ aut dos eſt celebrata ſup re, aut ſup fructib⁹, primo caſu vir lucratur fructus.ſecundo nõ,ſed ſolum illam commoditatem quam poteſt acquirere medio tempore cum pecunia redacta ex eis.¶No.ꝙ valet pactum vt fructus dotis veniant ad manus mulieris pro ſuis alimentis.

Conueniri. Pactum qđ eſt cõtra ius vel ꝑ quod quis inuitatur ad delinquendum nõ valet.h.d.iſta no.lex.¶No. qđ dixi in ſummario,de quo vidiſtis in.l.ſi vnus. §.illud.ſupra de pactis.quod facit ad queſtionem ibi notatã per Guli.de cu.

¶Ex lec.ant.¶Tria pacta infringit.Primum ne repetantur donata.Secundum ne repetãtur amota.Tertium ne repetatur impenſa neceſſaria rationum.Redditur ratio in litera,ꝛ dic qđ ſi contractus ipſo iure nõ valet,tũc renuntiatio nil operaẗ,vt hic.ꝛ.l.iuris gẽtiũ.§.ſi paciſcar.ſ.de pactis.ſꝫ vbi contractus tenet,ſed aliquo beneficio põt impugnari,tũc valet renũtiatio,vt.ſ.ad velleia.l.ſi.§.pen.ſꝫ Richar.vel dic qđ inter prohibitos ſi non tenet pactum principale,nec renũtiatio :quia iuri diſpoſitiuo ꝛ prohibitiuo nõ poteſt renũtiari, vt.ſ.de proba.qui teſtamentum.Idem ſi nõ tenet pactuꝫ cõtra bonos mores.quia non poteſt renuntiari legi infringẽti hoc pactum vt hic.Idem ſi nõ teneat pactum propter naturam rei ſuper qua apponitur,vel quia ſi faceret quis lucrum iniquum cum aliena iactura,tunc ſimiliter non tenet renuntiatio,vt hic in ſi.Idem ſi pactum ſit prohibitum odio recipientis pactum,vt no.in.l.ſi.C.ad macedonia.de iſtis no.per Cy.in.l.ſi quis in conſcrib.C.de epiſ.ꝛ cleri.C.ad velleia.aut. ſi qua mulier.ꝛ in.l.j.C.ne fideiuſ.do.den.Item nõ poteſt renũtiari iuri traditiuo alicuius forme.arg.de admini.tut.quidam decedens.ꝛ probatur de leg.ij.codicillis.§.vltimo.

Pomponius